

وضعیت قدرت استعمارگران در دوران اورنگ زیب

۱۵ آبان ۱۴۰۲ ساعت ۱۳:۴۲

دوران اورنگ زیب دوران افول پرتغالی‌ها در شرق است و آغاز اقتدار دریایی و تجاری انگلیسی‌ها در این زمان، پرتغالی‌ها اهمیت دریایی و تجاری خود را از دست داده و رقابت اصلی بر سر تفوق دریایی شرق میان هلند و انگلستان در جریان است.

برای مدت‌های طولانی در تاریخ استعمار این پرتغال و هلند بودند که بر عرصه آسیا چیره بودند، اما بتدریج انگلستان جایگزین آنها شد و تا آنجا پیش رفت که آفتاب در امپراتوری این کشور غروب نمی‌کرد:

«دوران اورنگ زیب دوران افول پرتغالی‌ها در شرق است و آغاز اقتدار دریایی و تجاری انگلیسی‌ها در این زمان، پرتغالی‌ها اهمیت دریایی و تجاری خود را از دست داده و رقابت اصلی بر سر تفوق دریایی شرق میان هلند و انگلستان در جریان است. معهذاً، توجه هلندی‌ها بیشتر به تجارت خاوردور و جزایر اندونزی معطوف بود. هر چند مراکز تجاری آن‌ها در هند نیز کار خود را پیش می‌برد. مراکز کوچک تجاری دانمارکی‌ها و فرانسوی‌ها در سواحل هند نیز اهمیت جدی نداشت. بنابراین انگلیسی‌ها نیروی تجاری-سیاسی اروپایی عمده این دوران در شبه قاره هند به شمار می‌رفتند. اورنگ زیب در آغاز نسبت به انگلیسی‌ها رویه‌ای خصمانه نداشت، بلکه به عکس از تجارت آنان حمایت می‌کرد. برای نمونه در سال ۱۶۶۰ میلادی که نواب سورت مشکلاتی بر سر راه فعالیت کمپانی هند شرقی در این بندر فراهم ساخت، کمپانی هیئتی را به دربار اورنگ زیب گسیل داشت. اورنگ زیب نه تنها موانع فعالیت کمپانی را مرتفع ساخت بلکه تسهیلاتی برای تجارت آن‌ها قایل شد؛ زمینی برای احداث دفتر کمپانی در سورت به آنان اعطا کرد و به حکمران گجرات دستور داد که کالاهای انگلیسی‌ها بدون عوارض گمرکی وارد شود.»

منبع: عبدالله شهبازی، زرسالاران یهودی و پارسی استعمار بریتانیا و ایران، جلد ۱، تهران، موسسه مطالعات و پژوهش‌های

سیاسی، ۱۳۷۷، ص ۱۱۹

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/49383/وضعیت-قدرت-استعمارگران-دوران-اورنگ-زیب>